

พบหลักฐานปลาวาฬ (เคย)เดินได้

ปลาวาฬเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่ผิดแผกแตกต่างจากสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดอื่นๆ ไม่ว่าจะในด้านรูปร่าง หรือนิสัยใจคอ จนแม้แต่ Aristotle เองก็ยังเคยหลงคิดว่าปลาวาฬเป็นปลา แต่แล้วในปี พ.ศ. 2236 John Ray นักชีววิทยาชาวอังกฤษเป็นบุคคลแรกที่จัดให้ปลาวาฬเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ทั้งนี้ เพราะนอกจากมันจะหายใจด้วยปอดแทนที่จะใช้เหงือกแล้ว มันยังออกลูกเป็นตัวและเลี้ยงลูกเล็กๆ ของมันด้วยนมอีกด้วย

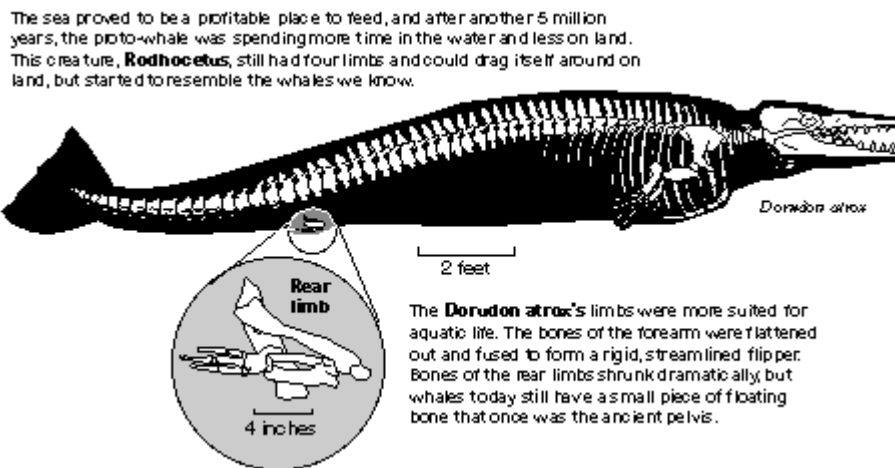
ทุกวันนี้ปลาวาฬใช้ชีวิตอยู่ในทะเล มันมีรูปร่างเหมือนตอร์ปิโด ลำตัวยาว ศีรษะใหญ่และไม่มีคอ ตาของมันมีขนาดเล็ก รูจมูกปลาวาฬอยู่บนหลัง มันใช้หางโบกขึ้นลงๆ ทำให้มันสามารถว่ายน้ำได้เร็วประมาณ 15 กิโลเมตร/ชั่วโมง และปลาวาฬบางชนิดสามารถดำน้ำได้ลึกถึง 500 เมตร และในการที่จะทำเช่นนี้ได้ มันต้องกลั้นหายใจนานเป็นชั่วโมง ปลาวาฬสามารถกลั้นลมปราณได้เป็นเวลานาน เพราะก๊าซออกซิเจนที่มีอยู่ในตัวมันมิได้แฝงอยู่ที่ปอดเพียงแหล่งเดียว ออกซิเจนส่วนใหญ่ในตัวมันอยู่ในเลือดในกล้ามเนื้อ การมีออกซิเจนความเข้มข้นสูงในร่างกายทำให้เนื้อปลาวาฬมีสีแดงเข้มจัดกว่าสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดอื่นๆ

ตามปกติปลาวาฬจะตั้งครรรภ์นานประมาณ 1 ปีจึงจะคลอดลูก ลูกของปลาวาฬสีฟ้าเวลาคลอดใหม่ๆ อาจจะมีลำตัวยาวถึง 7 เมตร และหนัก 2 ตัน ขณะคลอดมันจะโผล่ส่วนหางออกมาก่อน เพราะเหตุว่านมปลาวาฬมีโปรตีนและไขมันสูง ดังนั้นลูกปลาวาฬจึงเจริญเติบโตเร็ว

คนโบราณใช้ไขมันจากปลาวาฬเป็นเชื้อเพลิงจุดตะเกียง และทำสบู่ เนื้อปลาวาฬมักจะนำมาทำเป็นอาหารกระดูนั้นเขานิยมใช้ทำกาวและปุ๋ย

ในช่วงเวลา 150 ปีที่ผ่านมา นักโบราณคดีด้านชีวิตสัตว์ดึกดำบรรพ์ ได้พบหลักฐานมากมายที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อ 65 - 75 ล้านปีมาแล้ว บรรพบุรุษของปลาวาฬเคยอาศัยอยู่บนบก เช่นได้มีการขุดพบกะโหลกที่มีฟันเป็นซี่ๆ ของปลาวาฬในหุบเขา Zeuglodon ของอียิปต์ ซากปลาวาฬพันธุ์ Basilosaurus ที่มีอายุประมาณราว 40 ล้านปี มีลำตัวยาวประมาณ 12 เมตร และมีกระดูกขาหลังที่ค่อนข้างเล็ก ณ ตำแหน่งที่ค่อนข้างไปทางหาง การมีขาเล็กแสดงว่าปลาวาฬชนิดนี้เดินไม่ได้

ในวารสาร Science ประจำเดือนมกราคมนี้ H. Thewissen นักกายวิภาคศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัย Northern Ohio ได้รายงานว่า เขาได้พบโครงกระดูกปลาวาฬอายุ 52 ล้านปี พันธุ์ *Ambulocetus natans* ในบริเวณภูเขา Kala Chitta ทางตอนเหนือของประเทศปากีสถาน โครงกระดูกที่เขาพบนี้ประกอบด้วยกะโหลกที่มีฟันซี่โครง กระดูกขา 4 ขา หน้า-หลัง และหาง เขาคิดว่าสัตว์ที่เป็นเจ้าของซากนี้มีลำตัวยาวประมาณ 3 เมตร และหนักประมาณ 300 กิโลกรัม กระดูกส่วนที่น่าสนใจที่สุด คือกระดูกขาหน้าที่สั้นและอยู่ติดกับลำตัว แสดงว่า มันใช้ขาหน้าในการเคลื่อนไหวบนบก โดยการขยับลำตัวยกอกแล้วลากท้องไปตามพื้นเหมือนสิงโตทะเล ส่วนขาหลังนั้นมีขนาดใหญ่มีกล้ามเนื้อแข็งแรง มันใช้ขาส่วนนี้ในการว่ายน้ำ

Thewissen สันนิษฐานว่า *Ambulocetus natans* คงเป็นสัตว์บกที่งุ่มง่ามมาก การที่มันเคลื่อนไหวได้ช้าบนบก ทำให้มันหาอาหารเลี้ยงปากและท้องได้ยากลำบากมาก และการที่มันว่ายน้ำได้คล่องแคล่วเวลาอยู่ในน้ำทำให้เขาคิดว่า อาหารหลักของมันเป็นอาหารทะเล

เราเคยทราบกันใช่ไหมว่าสิ่งมีชีวิตอุบัติขึ้นบนโลกเป็นครั้งแรกในน้ำ และสัตว์น้ำได้ยกพลขึ้นบกเมื่อประมาณ 370 ล้านปีมาแล้ว แต่เมื่อ 50 ล้านปีมานี้เอง บรรพบุรุษของปลาวาฬได้ตัดสินใจอพยพจากบกลงสู่อาศัยในน้ำอีกและก็ดำรงชีวิตเป็นสัตว์น้ำอยู่จนตราบเท่าทุกวันนี้